

Kako razlikovati stakleničku bjelicu od duhanove bjelice?

Автор(и): проф. д-р Вили Харизанова, от Аграрен университет в Пловдив; проф. д.с.н Иванка Лечева

Дата: 16.03.2014 Брой: 3/2014

U Europi biljne i ukrasne kulture na otvorenom i u staklenicima uglavnom oštećuje staklenička bjelokrilka (*Trialeurodes vaporariorum*) i duhanova bjelokrilka (*Bemisia tabaci*).

Staklenička bjelokrilka. Odrasli oblik ima žuto tijelo prekriveno bijelim voštanim prahom, dva para voštano-bijelih krila, crvene oči i četveročlane ticala. Ima vrlo dobro razvijeno usisno-bodljikavo usni aparat. Dužina tijela je 1 – 1,5 mm. Jaje je izduženo-ovalno, na jednom kraju zaobljeno, a na drugom zašiljeno. Na zaobljenom kraju nalazi se kratka bodljica kojom se pričvršćuje za parenhim listova. Odmah nakon polaganja je svijetložuto, a kasnije - sivo-smeđe do crno-smeđe, dužine 0,6 – 0,7 mm. Larva prvog stadija je blijedožuta, gotovo prozirna, s

tri para nogu, ticalima i ljubičasto-crvenim očima. Larve drugog i trećeg stadija su slične boje, ali nemaju ticala i noge te su nepokretne. Ove larve su duge do 0,8 – 1,0 mm. Larva četvrtog (zadnjeg) stadija je eliptična i prekrivena dugim, uspravnim voštanim dlačicama, blijedožute boje. Nakon određenog perioda hranjenja, ova se larva pretvara u takozvanu „kukuljicu“ = puparij. Odrasli kukac izlazi kroz prorez u obliku slova T s gornje strane puparija.

Duhanova bjelokrilka. Odrasli kukac nalikuje stakleničkoj bjelokrilki, ali je manji i više žućkast. Vanjski rubovi krila su paralelni i djeluju bliže tijelu, dok su kod stakleničke bjelokrilke rašireniji i tvore trokut. Odmah nakon izlijevanja tijelo je žuto, a krila prozirna. Kasnije se prekriva bijelim voštanim prahom, ali ostaje žućkasta, više nego staklenička bjelokrilka. Krila se također prekrivaju bijelim voštanim prahom i dobivaju bjelkastu boju. Nakon polaganja jaje je žućkasto-zeleno, a kasnije svijetlosmeđe. Njegova dužina je oko 0,2 – 0,25 mm – manje od jajeta stakleničke bjelokrilke. Larva prvog stadija je prozirna, s ticalima, nogama i dobro razvijenim usisno-bodljikavim usnim aparatom, te dužine oko 0,25 – 0,3 mm. Larve drugog i trećeg stadija su plosnate, bez nogu i ticala, a larva četvrtog stadija – na početku svog razvoja – široka je i plosnata, ali kasnije dobiva izduženo-ovalni oblik i duga je 0,8 – 0,9 mm. S ovim oblikom i veličinom pretvara se u takozvanu „kukuljicu“ = puparij.

Stadij	<i>Tr. vaporariorum</i>	<i>Bemisia tabaci</i>
Jaja	Prvih 1 – 2 dana bijela, kasnije smeđa do crna 	Svijetložuto-zelena, kasnije svijetlosmeđa
Larva	Teško se razlikuje od larve <i>B. tabaci</i> 	Teško se razlikuje od larve <i>T. vaporariorum</i>
Kukuljica:	Ovalna, bijela, prekrivena uspravnim voštanim dlačicama. 	Često plosnata i prozirna ili žuta.
Parazitirana od: <i>Encarsia formosa</i>	Crna, neprozirna 	Smeđa, s vidljivom obojenošću parazitoida
Odrasli kukac	Veća od <i>B. tabaci</i> , pobijeljena voštanim ljuskicama, izgleda trokutasto 	Manja od <i>T. vaporariorum</i> , djeluje žuto zbog manje voštanih ljuskica, izduženija
Optimalna temperatura razvoja	20 - 25°C	25 - 30°C
Životni vijek	Relativno kratak pri visokoj temperaturi	Duži čak i pri visokoj temperaturi

Stadij	<i>Tr. vaporariorum</i>	<i>Bemisia tabaci</i>
Rasprostranjenost na biljkama	Na gornjem dijelu	Po cijeloj biljci
Šteta	Estetska šteta sa smanjenjem prinosa od medljike i čađavice te isisavanja sokova.	Estetska šteta sa smanjenjem prinosa od medljike, čađavice i isisavanja sokova. Male populacije uzrokuju snažne fiziološke promjene sa simptomima sličnim virusnim bolestima.
Otpornost na insekticide	Slaba (niska)	Jaka (visoka)

Morfološke i biološke razlike između stakleničke i duhanove bjelokrilke (prema Koppertu)